

El departament d'Economia i Finances obre un expedient sancionador a Endesa i arxiva els 15 expedients restants per l'apagada del 8 de març a Girona

- **L'expedient detecta deficiències en la gestió que Endesa va fer de la informació i comunicació, infracció que es pot sancionar amb fins a 6 milions d'euros de multa**
- **La instrucció de l'expedient informatiu continuarà per determinar l'existència de presumptes incompliments de la normativa pel que fa a la gestió de la reposició del servei**
- **Les anàlisis realitzades pel Laboratori General d'Assaigs i Investigacions no detecten fatiga ni deteriorament en els suports**
- **El Servei de Meteorologia de Catalunya qualifica la nevada de precipitacions de nivell de risc 2, el màxim de la seva escala**
- **El Col·legi d'Enginyers Industrials calcula que els suports van rebre sobreesforços de més del 300% del que exigeix la normativa**

La direcció general d'Energia i Mines, dependent del departament d'Economia i Finances, ha procedit a incoar un expedient sancionador a Endesa i a arxivar els expedients informatius que va obrir a 15 companyies elèctriques per tal d'establir les causes de l'apagada que el passat 8 de març va afectar diverses comarques gironines i determinar-ne les responsabilitats. També se seguirà instruint un expedient informatiu per tal d'analitzar la gestió de l'incident per part d'Endesa i les seves possibles conseqüències sobre els temps de reposició del subministrament elèctric.

La instrucció de l'expedient ha detectat deficiències en la gestió de l'emergència per part d'Endesa i, en conseqüència, s'ha incoat un expedient sancionador a aquesta companyia pel presumpte incompliment de les obligacions de comunicació d'incidències als ajuntaments i a la direcció general d'Energia i Mines. L'expedient assenyala que "no consta que s'hagi seguit, en el cas dels organismes responsables de l'empresa Endesa, una actuació informativa d'acord amb els plans d'incidència vigents". El document recull que els responsables dels ajuntaments afectats han valorat que "la gestió de la reposició va ser poc coordinada, i també s'ha constatat que la informació rebuda era insuficient o en alguns casos nul·la o errònia", mentre que, pel que fa la direcció general d'Energia i Mines, "la informació no va seguir els protocols establerts". Aquesta infracció està tipificada com a greu en la Llei de Garantia i Qualitat del Subministrament Elèctric, i es pot sancionar amb una multa de fins a 6 milions d'euros.

Després d'analitzar les condicions meteorològiques i l'estat de la xarxa, els expedients arriben a la conclusió que la interrupció del subministrament elèctric ocorreguda arran de les nevades del passat 8 de març va ser un cas de força major. Per aquest motiu, i també perquè es considera que la seva resposta va ser adequada, s'han arxivat els expedients oberts a les empreses Red Eléctrica de España, Agri-Energia, Bassols Energia, Estabanell Energia, Electra del Cardener, Electrica del Jafre, Suministros de Luz y Fuerza, Distribuïdora Elèctrica del Bages, Cooperativa de Fluido Eléctrico de Camprodon, Electrica Curós, Electricitat l'Aurora, Lersa Electricitat, Central Electrica Mitjans i Electra Vaquer.

A més, la direcció general d'Energia i Mines continuarà analitzant la gestió de la reposició del subministrament elèctric per detectar si les possibles deficiències comeses han pogut causar una demora excessiva i no justificada en la restitució del servei.

Correlació entre episodi meteorològic i afectació en les infraestructures

L'atribució de la qualificació de força major es fonamenta en l'existència "d'una relació de causa-efecte entre l'episodi meteorològic i la destrucció d'infraestructures elèctriques, havent-ne verificat el compliment reglamentari dels materials constructius". Aquesta conclusió és el resultat de diferents informes elaborats per entitats independents i de les dades recopilades pels tècnics de la direcció general d'Energia i Mines.

El creuament de les dades del Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) i de les empreses elèctriques confirma que la caiguda dels suports "coincideix en el temps amb la fase més intensa de la precipitació en forma de neu", i certifica que, prèviament a la caiguda, "l'episodi ja havia acumulat una part significativa de la precipitació". L'SMC, a més, indica que la nevada del 8 de març es va caracteritzar per ser de neu humida, més densa i adherent. A les comarques de l'Alt Empordà, Baix Empordà, Gironès, La Selva i Pla de l'Estany, on es va centrar l'afectació de la incidència, l'SMC qualifica els gruixos de neus acumulats de precipitacions de risc de nivell 2, és a dir, el grau màxim en la seva escala.

La neu humida es va acumular en els conductors elèctrics, generant maniguets de gel d'un diàmetre entre 8 i 15 vegades superior al del cable. Aquests maneguets, combinats amb el vent, van sotmetre els suports a sobrecàrregues entre 3 i 5 vegades superiors a les que estableix la normativa. Tant el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya com el Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports apunten que els sobreessors a què es van sotmetre els conductors van oscil·lar entre el 266% i el 1.200% del que marca la normativa.

Imatges de maneguts de gel en una línia de 25 kV

Les anàlisis encarregades al Laboratori General d'Assaigs i Investigacions (LGA) sobre una mostra de suports caiguts no detecten indicis de fatiga ni de deteriorament en els suports, i indiquen que “la qualitat dels materials emprats no és factor determinant de la caiguda dels suports”. De les mostres analitzades es desprèn que “els mecanismes de trencament dels suports s’originen pels desequilibris de càrrega originats per la formació de maneguts de gel combinats amb esforços transversals deguts al vent”, mentre que les dades recopilades pels tècnics de la Direcció General també constaten que “l’afectació en les línies es produeix preferentment en aquells trams que geogràficament discorren en direcció est-oest, confirmant els efectes dels vents del quadrant nord”. Les instal·lacions elèctriques comptaven amb totes les actes d’inspecció degudament actualitzades.

L’altre fonament d’aquesta atribució és l’avaluació que es va fer de les nevades des d’altres entitats i organismes, i també el marc jurídic. En aquest sentit, es valora que tant el govern de Catalunya com el d’Espanya van qualificar la nevada com a “episodi extraordinari”. Per la seva banda, el SMC la va qualificar de situació meteorològica de risc de nivell 2 i l’Asociación Española de Meteorología, de “fet extraordinari”. També es té en compte que la ruptura dels suports té l’origen en la coincidència entre la formació de maneguts de gel i els episodis de vent transversal, situació que en la normativa vigent no està contemplada per a les infraestructures ubicades a alçades inferiors a 500 metres.

Com a conseqüència de la nevada van caure 2.904 suports, van quedar fora de servei 17 línies d’alta tensió i 251 línies de mitja tensió, i es van registrar més de 6.000 avaries a la xarxa de baixa tensió. La interrupció en el subministrament elèctric va afectar 458.396 abonats.

Punts de subministrament afectats per la incidència	
Subministradora	Abonats afectats
Endesa	418.049
Agri-energia	13.568
Bassols	989
Estabanell i Pahisa	1.792
Electra del Cardener	6.848
Elèctrica del Jafre	1.687

Electra Avellana	1.317
S. de Luz y Fuerza	10.535
D. E. E. B.	631
Elèctrica Curós	589
E. L'Aurora	1.771
C. E. Mitjans	620
Total	458.396
Es van veure afectats 363 municipis, 328 dels quals alimentats per Endesa i 62 alimentats total o parcialment per altres distribuïdores	

Recomanacions

L'expedient informatiu també proposa 18 recomanacions per evitar un episodi similar en el futur, que van des del reforç de la xarxa elèctrica de les comarques gironines fins a l'anàlisi de la normativa vigent o la revisió dels protocols d'actuació davant de contingències actualment existents. Les principals són:

- Reforçar a curt termini els punts de la xarxa d'alta tensió que poden deixar sense servei les subestacions de la zona.
- La posada en servei, en un termini inferior a 2 anys, de les noves subestacions i línies de transport i distribució planificades a la distribució de Girona.
- Elaborar un estudi de les línies en servei a les zones de menys de 500 metres d'alçada per instal·lar, en el període de sis mesos, reforços o proteccions a les àrees amb risc de repetició del fenomen de maniguets de gel
- Analitzar la modificació de la normativa del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç vigent, per adaptar-la al fenomen de la neu adherent. Mentre aquesta no es du a terme, es proposa redactar un codi de bones pràctiques per reforçar les línies en les zones de menys de 500 metres d'alçada i amb risc de patir fenomen de neu humida.
- Revisar el protocol d'actuació davant d'incidències, posant l'èmfasi en la reposició dels serveis essencials, les xarxes de telecomunicacions i la informació als ajuntaments
- Augmentar la xarxa de punts de servei de les distribuïdores, de manera que cobreixin totes les capitals de comarca i les poblacions amb més de 2.000 punts de subministrament
- Trametre als ajuntaments la informació de les companyies elèctriques sobre la xarxa urbana de subministrament elèctric corresponent al seu terme municipal